

Yaşlı LGBTİ+'lar İçin Kapsayıcı Hizmetler

Kapsayıcı Merkezlerin Oluşturulması
İçin Uygulama Kılavuzu

National Resource Center ON LGBT AGING

İngilizce baskı: : INCLUSIVE SERVICES FOR LGBT OLDER ADULTS: A PRACTICAL GUIDE
TO CREATING WELCOMING AGENCIES, 2020

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü SAGE ve National Resource Center on LGBT Aging (info@lgbtagingcenter.org) üzerinden yazılı izni alınmaksızın – elektronik (CD-Rom, İnternet vb.) ve mekanik yöntemler, fotokopi ve kayıt işlemi veya herhangi bir başka bilgi depolama veya erişim sistemi kullanılarak – hiçbir şekilde ve hiçbir yolla çoğaltılamaz veya dağıtılamaz.

National Resource Center on LGBT
Aging c/o SAGE
305 Seventh Avenue
6th Floor
New York, NY 10001

© SAGE, 2012

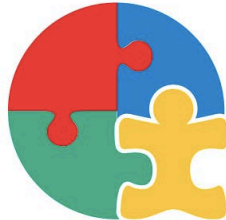
© Türkçe Baskı, 2021, Kırkından Sonra Lubunya İnisyatifi

Remzi Oğuz Arık Mah. Kavaklıdere Cad. 23/8 Çankaya Ankara

kirkindansonralubunya@17mayis.org

Çeviri: Yeminli Tercüman Özge Gökpınar, ozgegokpınar@gmail.com

Bu Türkçe Baskı, SAGE ve National Resource Center on LGBT Aging'in izniyle, Kırkından Sonra Lubunya İnisyatifi tarafından İngilizce orijinalinden Türkçe'ye çevrilmiş ve ücretsiz olarak dağıtılmak üzere hazırlanmış ve yayımlanmıştır. Çeviriden kaynaklanabilecek herhangi bir hatadan SAGE ve National Resource Center on LGBT Aging sorumlu tutulamaz.

Avrupa
Birliği **sivil**
düşün

Bu çeviri ve baskı Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla Kırkından Sonra Lubunya İnisyatifi'ne aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

İÇİNDEKİLER

Bilgi, Kapsayıcılıkta Kilit Unsurdur 4

Terminoloji Fark Yaratır 8

Olumlu Bir İlk İzlenim Kapsayıcılık Göstergesidir 11 Programlama ile

Hizmetleri Şekillendirmek 13

Beden Uyumlama/Trans ve Trans+ Kapsayıcılık Önem Arz Eder 16

Kalıcı Bir Değişim Hepimizden Başlar 19

Kapsayıcılık Devam Eden Bir Süreçtir 23

Sonuç 25

Kavramlar Sözlüğü 26

ON LGBT AGING

LGBTİ+'ların yaşlılık süreci üzerine faaliyetlerini sürdüren ulusal kaynak merkezi olarak, yaşlı lezbiyen, gey, biseksüel ve/veya translara sunulan hizmetlerin ve desteklerin kalitesini iyileştirmeyi amaçlayan ABD'nin ilk ve tek teknik destek sunan ulusal kaynak merkezidir. ABD Sağlık ve İnsani Hizmetler Bakanlığı tarafından sunulan devlet hibesiyle 2010 yılında kurulan bu merkez, yaşlı hizmetleri sağlayıcılarına, LGBTİ+ örgütlere ve yaşlı LGBTİ+'lara eğitim, teknik yardım ve eğitici kaynaklar sunar. Merkez, yaşlı LGBTİ+'lar için hizmet ve savunuculuk örgütü olan SAGE (Services & Advocacy for GLBT Elders) tarafından, aşağıda adı verilen, ülkenin dört bir yanından 14 önde gelen kuruluşla ortaklaşa yönetilmektedir: American Society on Aging (ASA), CenterLink, FORGE Transgender Aging Network, GRIOT Circle, Hunter College, LGBT Aging Project, National Asian Pacific Center on Aging (NAPCA), National Association of Area Agencies on Aging (n4a), National Caucus & Center on Black Aged, Inc. (NCBA), National Council on Aging's National Institute of Senior Centers (NISC), National Hispanic Council on Aging (NHCOA), Openhouse, PHI, ve Southeast Asia Resource Action Center (SEARAC).

lgbtagingcenter.org
facebook.com/lgbtagingcenter

SAGE (Services and Advocacy for GLBT Elders): Yaşlı lezbiyen, gey, biseksüel ve transların yaşamlarını iyileştirmeyi amaçlayan ülkenin en büyük ve en eski kuruluşudur. 1978'de kurulan ve merkezi New York'ta bulunan SAGE, yaşlı LGBTİ+'lara ve onların bakımını üstlenen kişilere destekleyici hizmetler ile faydalanıcılar için kaynaklar sunan bir örgüt olup, kamu politikalarının yaşlı LGBTİ+'ların ihtiyaçlarını ele alacak şekilde değiştirilmesi için savunuculuk faaliyetleri gerçekleştiren ve bünyesindeki merkezi: National Resource Center on LGBT Aging aracılığıyla yaşlı hizmetleri sağlayıcılarına ve LGBTİ+ örgütlere eğitimler veren ulusal bir kuruluştur. New York, Washington ve Chicago'da yer alan ofisleri ile SAGE, yereldeki 21 bağlı kuruluştan oluşan ve giderek büyüyen ağını, 15 eyalette ve Washington'da koordine etmektedir.

sageusa.org
facebook.com/sageusa
twitter.com/sageusa
youtube.com/sageusa

SAGE, SAGE çalışanlarından Sunny Bjerk'e; SAGE MSW stajyeri Lakeisha Jemison'a ve FORGE Transgender Aging Network çalışanlarından Michael Munson ve Loree Cook-Daniels'a bu uygulama kılavuzundaki katkılarından dolayı teşekkür eder. Kılavuzun basılı halini talep etmek veya indirmek için www.lgbtagingcenter.org adresini ziyaret edebilirsiniz. Herhangi bir değişiklik yapılmaması ve SAGE'ye ve National Resource Center on LGBT Aging'e referans verilmesi koşuluyla, bu yayının yeniden üretilmesine izin verilir.

DEĞERLİ HİZMET SAĞLAYICILAR

Yaşlı lezbiyen, gey, biseksüel ve/veya translar da dahil olmak üzere tüm topluluklara mümkün olan en iyi hizmetleri sağlamak için gösterdiğiniz ilgiden dolayı teşekkür ederiz. ABD’de kendini lezbiyen, gey veya biseksüel olarak tanımlayan 65 yaş üstü 1.5 milyon kişi olduğu tahmin edilmektedir. 2030 yılına kadar bu nüfusun yaklaşık 3 milyona yükseleceği öngörülmektedir. Ülkede yaşayan yaşlı transların sayısı hakkında kesin bir veri bulunmamakla birlikte, önümüzdeki on yıl ve devamında, yaşlı trans nüfusunun yüz binlerce veya çok daha fazla sayıda olacağı tahmin edilmektedir. National Resource Center on LGBT Aging, tüm çeşitliliğiyle bu nüfus hakkında bilgi ihtiyacını karşılamak için oluşturulmuştur.

Bu kaynak merkezinde, yaşlı LGBTİ+’larla ilgilenen ancak onlara en iyi hizmet ve desteği nasıl sağlayacağını kestiremeyen yaşlı hizmetleri sağlayıcıları ve LGBTİ+ örgütleri ile sık sık iletişim halindeyiz. Bu iletişim, LGBTİ+’lar üzerine kaynakların çok az olduğu veya hiç olmadığı kasaba veya şehirlerdeki merkezlerden, LGBTİ+ topluluğuna çok daha fazla odaklanan büyükşehirlerdeki merkezlere kadar ülkenin her köşesini kapsar.

Onlardan bize çoğunlukla şu sorular gelmektedir:

Lezbiyen, gey, biseksüel ve/veya transların yaşlanma sürecinin, heteroseksüel ve/veya natransların yaşlanma sürecine kıyasla farkı nedir ve merkezlerde bu farklılıkları nasıl ele alabilir ve onurlandırabiliriz?

Bu kılavuz, bu sorulara yanıt olarak ve hizmet sağlayıcıların yaşlı LGBTİ+’ların karşılaştığı benzersiz engelleri kavramasını sağlamak ve ayrıca mevcut bakım ve hizmetlerin sürekliliğini iyileştirmenin ve genişletmenin yollarını sunmaya yardımcı olmak için oluşturulmuştur. Bu kılavuzun oluşturulmasına katkı sağlamak adına, ülke çapında hizmet sağlayıcılar ve uzman çalışanlarla anketler yapılmış; her biri, merkezlerinin yaşlı LGBTİ+’lar için güvenli ve kapsayıcı hale getirilmesi için çeşitli adımlar atmıştır. Kaynak merkezinin (yukarıda listelenen) partner kuruluşlarının bu konulardaki uzmanlıklarından faydalanılmıştır. Bu kılavuzun, merkeziniz genelinde LGBTİ+’lar da dahil olmak üzere tüm çeşitliliğiyle birçok farklı grup için kucaklayıcı ve kapsayıcı hizmetler oluşturmanıza yardımcı olacağını umuyoruz. Yaşlı LGBTİ+’ların her birinin, onurlu ve saygılı bir yaşlanma sürecinden geçmesine yardımcı olmaya devam ederken, bize verdiğiniz destek için teşekkür ederiz.

Hilary Meyer

Direktör

**National Resource Center on LGBT Aging
SAGE (Services & Advocacy for GLBT Elders)**

BİLGİ, KAPSAYICILIKTA KİLİT UNSURDUR

Lezbiyen, gey, biseksüel ve/veya transların benzersiz özel ihtiyaçları

Yaşlı lezbiyen, gey, biseksüel ve transların büyük çoğunluğu ayrımcılık, damgalama ve suçlu, günahkar ve akıl hastası olarak etiketlenmeleri de dahil olmak üzere hem geçmişte hem de şimdi önyargılara maruz kalarak yaşamaktadır. Bazıları için yaşanan bu korku ve damgalanma, hayatlarını, aileleri ile ilişkilerini, para kazanma ve emeklilik dönemleri için birikim yapma süreçlerini negatif etkilemiştir. Ayrıca, sağlık çalışanları ve yaşlı hizmetleri sağlayıcıları konusunda kaygı duymalarına yol açmıştır.

Yaşlı hizmetleri sağlayıcıları, yaşam boyu damgalanma, ayrımcılık, reddedilme ve alay edilme gibi süreçlere maruz kalan yaşlı LGBTİ+'ların, fiziksel ve zihinsel hastalıklara ek olarak, aşağıdaki diğer hususlarda da risk altında olduklarını akılda bulundurulmalıdır:

- Yalnızlık/sosyal izolasyon.
- Depresyon ve anksiyete.
- Yoksulluk
- Kronik hastalıklar
- Bakım hakkında zamanında faydalanamama
- Yetersiz beslenme
- Erken ölümler

Yaşlı LGBTİ+'lar sağlık durumlarının çok daha kötü durumda olması riski ile karşı karşıya iken, araştırmalar, bir de, yaşlı heteroseksüellere kıyasla, öğrenildiğinde cinsel yönelim ve cinsiyet kimlikleri (CYCK) temelli ayrımcılık veya tacize uğrayacakları korkusuyla, LGBTİ+'ların yaşlı hizmetlerine ve hizmet sağlayıcılarına, yaşlılık merkezlerine, yemek programlarına ve diğer hak temelli programlara erişme oranlarının daha düşük olduğunu ortaya koymaktadır. Yaşlı LGBTİ+'ların bir kısmı, yaşlılık hizmet merkezlerine erişebilse bile, partnerleri, sevgilileri veya birlikte bir hayatı paylaştıkları kişileri, "arkadaş", "ev arkadaşı" veya "kardeş" olarak tanıtarak cinsel yönelim veya cinsiyet kimliklerini gizli tutmaktadırlar. Diğer yaşlı LGBTİ+'lar ise, ilgili hizmet ve kurumları tamamen reddedip yalnızca acil bakım için destek isteyebilmektedirler.

Yaşlı LGBTİ+'ların birçoğunun karşılaştığı özel zorluklar akılda tutulmalı ve yaşlanmaya yönelik hizmetler tasarlanırken ve sağlanırken bu zorluklar yeterli düzeyde ele alınmalıdır.

Yaşlı LGBTİ+'lar ve sağlık durumları hakkında daha fazla bilgi için, www.lgbtagingcenter.org adresinde bulunan rapora (The Aging and Health Report: Disparities and Resilience among Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender Older Adults) göz atabilirsiniz. Aralık 2011'de yayınlanan bu rapor, Yaşlı LGBTİ+'ların sağlık durumu hakkında bugüne kadarki en kapsamlı sonuçları sunmaktadır.

“Yaşlı LGBTİ+’ların yanlarında, yaşlanma süreçlerinde kendilerine destek olabilecek çocuklarının veya çekirdek ailesinden kişilerin bulunma oranı cisheteroseksüellere kıyasla çok daha azdır. Ayrıca kendilerinin bizzat, arkadaş veya aile üyelerine bakım sunma olasılığı daha yüksektir. Bölgemizde LGBTİ+’ların birçoğu yaşlandıkça kendilerini daha savunmasız hissetmekte ve sağlık çalışanları ve diğer ilgili görevliler tarafından kötü muameleye maruz kalma korkusuyla kendilerini tekrar gizlemek zorunda kalmaktadırlar.”

Kathleen LaTosch

Özel Projeler Danışmanı

Metro Detroit Community Center for LGBT People (Michigan)

Doğru Bilinen Yanlış Kavramların Ele Alınması

Yaşlı hizmetleri sağlayıcıları, etiket veya stereotiplere dayalı olarak LGBTİ+’lar hakkında sahip olabilecekleri yargıların LGBTİ+’lara nasıl zarar verebileceğini ve onlara güvenli ve olumlu hizmetler sunmasını nasıl önleyebileceğini fark etmelidirler. Bu yargılar, hizmetler için engeller oluşturabilir ve istemeden de olsa yaşlı LGBTİ+’ları hizmetlerden dışlayabilir. Çalışanlar, bu konudaki etiketlerin farkında olmak konusunda istekli olmalı ve her bir kişiyi benzersiz ihtiyaçları ve sorunları olan kişiler olarak görebilmek için önyargılarını bir kenara bırakmayı öğrenmelidir.

Bu sürece başlamanıza yardımcı olacak örnek liste şu şekildedir:

1. Merkezinizde LGBTİ+’ların da olabileceğini UNUTMAYIN

Yaşlı hizmetleri sağlayıcıları, her zaman faydalanıcılar arasında, hiç kimse açıkça dile getirmese de, LGBTİ+’ların da olduğu varsayımıyla çalışmalıdır.

2. LGBTİ+’ları görünüş, deneyim veya dış özelliklerinden tespit edebileceğinizi VARSAYMAYIN

Yaşlı LGBTİ+’ların her biri dışardan aynı değildir ya da aynı tavır ya da giyim tarzlarına haiz değildirler. Ayrıca, LGBTİ+’ların- daha önce evli olma veya çocuk veya torun sahibi olma gibi- ortak yargılarla çelişen geçmiş yaşam deneyimleri de olabilir

3. Bir hizmet faydalanıcısının cinsel yöneliminin ve cinsiyet kimliğinin, kişinin genel kimliğinin ve yaşam deneyiminin yalnızca bazı yönleri olduğunu UNUTMAYIN

Cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine ek olarak, her faydalanıcı kendi ırk, etnik köken ve kültürel mirasının yanı sıra benzersiz kişisel geçmişini de beraberinde getirir. Örneğin, aynı zamanda ırk ve etnik köken azınlıklarından olan yaşlı LGBTİ+’lar, diğer faktörlerin yanı sıra, genellikle ırkçılık temelli yüksek düzeyde eşsizliklerle karşılaşır.

“Azınlık stresi”, damgalanmanın fiziksel ve ruhsal sağlığa zararlı etkilerini ve /veya düşmanca ve stresli bir ortam yaratan önyargı ve ayrımcılığı tanımlayan bir terimdir. Beyaz olmayan yaşlı LGBTİ+’ların, CYCK, ırk ve etnik kökenleri temelli hayatları boyunca uğraştıkları azınlık stres düzeyi dikkate alındığında- özel akut ihtiyaçları olabilir.

Unutmayın ki, hizmet faydalanıcıları her zaman şahsen ya da kağıt üzerinde cinsel yönelim ve cinsiyet kimliklerini açıkça ifade edebilme fırsatına sahip olmalıdır, fakat paylaşırken kendilerini rahat hissetmedikleri herhangi bir bilgiyi ifşa etmeye asla zorlanmamalıdır.

4. Hizmet faydalanıcılarına cinsel yönelim ve cinsiyet kimlik bilgisini güvenli ortamda ve gizliliklerine saygı gösterecek şekilde SORUN

Bir hizmet sağlayıcısı, hizmet faydalanıcısı hakkında ne kadar çok şey bilirse, kişi özelinde destek ve bakımı çok daha iyi şekilde sağlayabilir. Bu duruma birkaç örnek şu şekildedir:

- Bir sosyal hizmet uzmanı, faydalanıcının lezbiyen olduğunu ve uzun yıllar boyu beraber olduğu partnerini yakın zamanda kaybettiğini öğrendiğinde, bu uzman, kişinin yaşadığı yas, acı veya depresyonun altında yatan nedenleri ele alabilir.
- Bir kabul görevlisi, faydalanıcının kimleri ailesi olarak gördüğünü bilirse, karar verme sürecine hangi kişilerin dahil edileceğini ve en iyi şekilde süreçlerini nasıl onurlandırılacağını bilmesi çok daha kolay hale gelir. Faydalanıcılar, federal yönetimce finanse edilen hastanelerin, bakım sürecine faydalanıcının seçtiği vasi veya diğer belirlenmiş karar vericiyi dahil etmekle yükümlü olduğu konusunda bilinçlendirilmelidir.
- Doktorlar trans kadınlar için düzenli muayene talep ettiğinde, doktorların rutin prostat muayenesi de önermesi gerekebilir.

Bakımın diğer tüm temel bileşenlerinin yanı sıra cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği hakkında soru sormak önemli olsa da, LGBTİ+'ların önemli oranda ayrımcılık ve damgalanma geçmişine sahip olduklarını ve bunun da onları kimliklerini açıkça ifade etmekte daha az istekli hale getirdiğini unutmayın. **Soruları olgusal herhangi bir soruyu sorduğunuz gibi sorun, ancak kimseyi yanıt vermeye zorlamayın. Bir faydalanıcı sorulan sorudan rahatsız olmuş ve kaygılı görünüyorsa veya cevap vermeyi reddediyorsa, bir sonraki soruya geçin.**

5. Cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği ne olursa olsun herkese aynı şekilde davranmanın etkili olduğunu veya yaşlı LGBTİ+'ların bu şekilde kendilerini güvende ve ait hissedebileceklerini VARSAYMAYIN.

Çoğu zaman, herkese aynı şekilde davranmak, herkese cisheteroseksüel muamelesi yapmakla eşdeğerdir ve bu da, yaşlı LGBTİ+'ların karşılaşmış olabileceği ayrımcılık, fiziksel ve duygusal stres ve şiddet gibi belirli zorlukların göz ardı edilmesine yol açabilir.

TERMINOLOJİ FARK YARATIR

Kabul Formları

Yaşlı LGBTİ+'lar için kucaklayıcı ve kapsayıcı bir ortam yaratmak için, çalışanlar, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği veya ilişki durumuna varsayımlar getirmeyen kapsayıcı terimler, ifadeler ve dil kullanarak sürece başlamalıdır.

Örneğin, "karı veya koca" ve/veya "eş" gibi terimler, LGBTİ+'ların sahip olabileceği, partner, sevgili, birlikte bir hayatı paylaştıkları kişiler, medeni/kayıtlı birliktelik gibi önemli ilişkileri yansıtmaz veya kapsamaz. Buna ek olarak, birçok geleneksel kabul formu yalnızca atanmış cinsiyet veya toplumsal cinsiyeti "erkek veya kadın" olarak ayırır, bu da translar veya cinsiyet bozucu artı kimlikler hakkında bilgi toplamaz.

Yaşlı hizmetleri sağlayıcıları, kabul formlarını, acil durumlarda iletişim formlarını ve diğer kişisel belgeleri, LGBTİ+ topluluğunun tüm çeşitliliğini kapsayacak şekilde, uygun bir dil kullanarak güncellemelidir.

Kabul Formları Kontrol Listesi

- ❑ Çalışanlar, tüm faydalanıcılara cinsel yönelim ve cinsiyet kimlikleri hakkında sorular sormalıdır. Bu, çalışanların yalnızca LGBTİ+ olduğunu "düşündükleri" kişilere bu soruyu sormasını veya kişiler arasında ayrıma gitmesini engeller.
- ❑ Formlar, "partner" veya "sevgili" gibi ilişki durum seçeneklerini içerecek şekilde güncellenmelidir.
- ❑ LGBTİ+'ların seçilmiş ailelerinden bahsetmelerini sağlamak için onlara "Kimi aile olarak görüyorsunuz?", "Hayatınızda en önem verdiğiniz kişiler kim?" gibi açık uçlu sorular sorarak zemin yaratılmalıdır.
- ❑ Faydalanıcılar, "erkek ve kadın" seçeneklerine ek olarak sağlanacak boş bir satıra kendilerini nasıl tanımlıyorlarsa onu yazmak konusunda teşvik edilmelidir. Bu ek satır, kişileri kendi cinsiyetlerini tanımlamaya teşvik eder.
- ❑ Bir kişiye nasıl hitap edeceğinizden emin değilseniz o kişinin sizi yönlendirmesine izin verin. "Tercih ettiğiniz tanım ve kişi zamirini doğru mu kullanıyorum?", "Kendinizi nasıl tanımlıyorsunuz?" diye sormaktan çekinmeyin. Faydalanıcılar, çalışanların kendileri hakkında daha fazla bilgi edinmek için zaman ayırmasını ve merkezin saygı ve güvenlik konusundaki kararlı tutumunu takdirle karşılar.

Çalışanlar, tüm faydalanıcılara cinsel yönelim ve cinsiyet kimlikleri hakkında sorular sormalıdır. Bu, çalışanların yalnızca LGBTİ+ olduğunu "düşündükleri" kişilere bu soruyu sormasını veya kişiler arasında ayrıma gitmesini engeller.

Gizlilik

Kabul süreci sırasında (veya faydalanıcılardan kişisel bilgilerinin istendiği herhangi bir zamanda), merkez çalışanları, bu kişisel bilgilerinin merkez içinde nasıl kullanılabilceğini veya paylaşılabileceğini faydalanıcılara açıkça anlatmalıdır. Örneğin, tüm sosyal hizmet uzmanları tüm faydalanıcıların dosyalarına mı yoksa sadece kendi ilgilendiklerinin bilgilerine mi erişecek? Çalışanlar ve merkez temsilcileri, merkezin gizlilik politikası ile kişisel bilgilerin, özellikle cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği bilgisinin nasıl paylaşılacağını açıklarken olabildiğince açık ve net olmalıdır.

Faydalanıcıların bilgilerinin nasıl saklı ve gizli tutulduğunun tam olarak açıklandığı merkezler, faydalanıcıların saygı gördüğü ve dışardan izinsiz girişler veya tacize karşı korunduğu güvenli bir alan teşkil eder.

Gizlilik Kontrol Listesi

- Tüm formlarda gizlilik politikası açıkça belirtilmeli ve çalışanlardan kabul sürecine başlamadan önce bu politikayı yüksek sesle okumaları istenmelidir.
- Faydalanıcının adı, cinsiyet kimliği, cinsel yönelimi, sağlık durumu ve diğer potansiyel hassas bilgileri gibi kişisel bilgilerinin merkez tarafından nasıl kullanılabilceği faydalanıcıya açıklanmalıdır. Faydalanıcılara, bu bilgilere kimin erişip erişemeyeceği veya acil durumda aranacak kişilerin aranması gibi belirli acil durumlarda bilgilerin nasıl kullanılabilceği açıklanmalıdır.
- Faydalanıcılara, tıbbi ve sağlık durum bilgilerinin gizli kalacağı ve izinsiz girişler ve yasadışı olarak bilgilerin paylaşılmasına karşı federal yönetimde korundukları konusunda güvence sağlanmalıdır. Mümkünse, federal gizlilik kuralları ve tıbbi bilgilerin nasıl gizli tutulduğuna ilişkin dokümanlar dağıtılmalıdır. Daha fazla bilgi için, bkz. www.hhs.gov/ocr/privacy/.
- Merkezde, faydalanıcıların cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği bilgisinin, izinleri olmadan ailesi veya arkadaşlarıyla paylaşamayacağı vurgulanmalıdır.
- Kabul sürecinden sonra, faydalanıcılara özellikle gizli tutulmasını istedikleri herhangi bir bilgi olup olmadığı veya tercih ettikleri kişi zamiri gibi belirli bilgilerin, merkezdeki diğer yaşlılar ve çalışanlar tarafından bilinmesi ve kullanılması konusunda onayları olup olmadığı sorulmalıdır.
- Faydalanıcılar kabul formunda cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği gibi belirli alanlarının boş kalmasını istiyorsa, onları bu kısımları doldurmaya zorlamayın. Unutmayın ki, faydalanıcılar zamanla farklı aşamalarda "açılabilir" ve kendilerini rahat ve hazır hissettiklerinde bu bilgileri kendileri paylaşabilir.
- Faydalanıcılara kalabalıktan ayrı şekilde sorulara yanıt verebilecekleri bir seçenek sunulmalıdır.

Faydalanıcıların cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği bilgilerinin kendi belirledikleri zaman ve koşullarda açıklamalarına olanak tanınmalıdır.

“Geçtiğimiz iki yıl içinde web sitelerimize gey ve lezbiyen çiftleri kapsayacak şekilde görseller ve yaşlı LGBTİ+’lara yönelik linkler ekledik”.

Monica Cissell

Programlar ve Hizmetler Direktörü
Central Plains Area Agency on Aging (Kansas)

OLUMLU BİR İLK İZLENİM KAPSAYICILIK GÖSTERGESİDİR

İlk izlenim oldukça önemlidir. Geçmişte damgalanmaya maruz kalmış bir grup olarak yaşlı LGBTİ+'lar yeni bir yere ilk adımlarını attıklarında "etrafa göz atma" eğilimi gösterir ve kucaklayıcı ve kapsayıcı belirteçler ararlar. Merkezinizin olumlu kapsayıcılık belirteçlerine sahip olup olmadığını ölçmeye yardımcı olacak kontrol sorularının örnekleri aşağıdadır:

- Görünürlük materyallerinizde yalnızca karşı cinsten çiftler mi yer alıyor? Ya da kullanılan görseller eşcinsel çiftler ve diğer LGBTİ+'ları da kapsıyor mu?
- Görünürlük materyallerinizde beyaz olmayan ve tüm çeşitliliğiyle diğer yaşlılara dair görseller bulunuyor mu?
- Merkeziniz, ilan panolarında veya diğer materyallerde herhangi bir LGBTİ+ etkinliği, programı veya organizasyonuna yer veriyor mu?

Yaşlı LGBTİ+'lar ve beyaz olmayan yaşlılar da dahil olmak üzere çeşitliliklere saygı kültürü oluşturmak için, farklı gruplar ve onların arkadaşları, aileleri ve partnerleriyle olan bağlarının merkezinizde gözle görülür bir şekilde yansıtıldığından emin olun.

"Merkezimizin lobisinde Sacramento bölgesi için gökkuşağı hizmetleri listesi yer alıyor. Ayrıca çalışanlarımız ve hizmet sağlayıcılarımıza LGBTİ+ duyarlılığı eğitimleri verdik."

Jane Stan

Program **Yöneticisi**

Area 4 Agency on Aging (California)

Olumlu İlk İzlenim Kontrol Listesi

- ❑ Karşılama bölümüne veya diğer yoğun kullanılan ortak alanlara yaşlı LGBTİ+'ları kapsayan görseller asılmalıdır. Bu görsellerde birden fazla ırk ve etnik köken, çeşitli yaşlı grupları, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliklerinin temsil edildiğinden emin olunmalıdır. Beyaz olmayan kişileri ve LGBTİ+'ları kucaklayıcı ve çeşitlilik vurgulayıcı bir yaklaşımın, istisna değil norm olduğu vurgulanmalıdır
- ❑ LGBTİ+'larla dayanışma ve kapsayıcılık yaklaşımını vurgulamak için merkezlerin etrafına gökkuşağı bayrakları, gökkuşaklı objeler veya Güvenli Alan etiketleri asılmalıdır.
- ❑ Merkezin ayrımcılık karşıtı politikası web sitesinde tüm basılı veya yazılı materyallerinde ve lobide erişime açık sunulmalıdır. Politika metninde, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ne olursa olsun, merkezde tüm kişilerin, bakımdan sorumlu kişiler, aile üyeleri ve arkadaşları ile beraber kapsandığı ve korunduğuna yönelik taahhüt hususi olarak belirtmelidir. **Politika metni, mevcut çalışanların yanı sıra yeni işe alınacak çalışanlar için de basılı formatta hazırda bulundurulmalıdır. Bu adımlar, hükümetin özellikle cinsel yönelim ve/ veya cinsiyet kimliği temelli ayrımcılığa karşı koruma sağlayıp sağlamadığına bakılmaksızın uygulanmalıdır.**
- ❑ Merkezde hasta hakları bildirgesi bulunuyorsa, ortak alanlarda paylaşımında olmalı, böylece faydalanıcılar ve çalışanlar merkezin eşitlikçi bakım politikasını açıkça görebilmelidir.
- ❑ Mümkünse, çalışanlar ve faydalanıcılar için merkezde tek bölmeli, cinsiyetsiz tuvaletler olmalıdır. Trans veya artı kimliklerden kişiler için bu, cinsiyet çeşitliliği anlayışına gösterge teşkil eder. **Bununla birlikte, trans ve artı kimlikler dahil olmak üzere tüm faydalanıcılar, kendilerine en uygun olduğunu düşündükleri tuvaleti kullanabilmelidir.**
- ❑ Karşılama alanında LGBTİ+'lara dair dergiler, yayınlar ve yerel LGBTİ+ kaynaklar hakkında bilgiler bulundurulmalıdır. Merkezde kütüphane varsa, LGBTİ+ içerikli kitap, karakter ve yazarların eserleri kitaplıkta yer almalıdır.
- ❑ LGBTİ+ topluluğu ile dayanışıldığı veya ortaklaşa hizmetler yürütüldüğü vurgulanmalıdır. Örneğin, merkez düzenli olarak LGBTİ+ programlarına ev sahipliği yapıyorsa veya yerel LGBTİ+ topluluk merkeziyle birlikte çalışıyorsa, bu etkinlikler ve ortak çalışmalara işaret eden afişler veya reklamlar asılmalıdır.

Karşılama alanında ve görünürlük materyallerinde LGBTİ+ kapsayıcı görseller ve diğer belirteçlere yer verilmelidir.

PROGRAMLAMA İLE HİZMETLERİ ŞEKİLLENDİRMEK

LGBTİ+ kucaklayıcı ve kapsayıcı bir merkez olduğunu göstermenin bir başka önemli yolu, faydalanıcılar için **LGBTİ+'lara özgü programlama** yaklaşımıdır. LGBTİ+ faydalanıcıların ortak deneyimlerini paylaşabilecekleri fiziksel bir alan sağlayarak merkezin kapsayıcılığı en üst düzeye çıkarılmalıdır. Ek olarak, LGBTİ+'lara özgü programlar sunmak, toplumdaki diğer benzer merkezlere, merkezde daha geniş çaplı çeşitlilik ilkelerinin benimsendiğini de gösterir. Bu da, kültürel yeterlilik program modelleri konusunda diğer kurumlar için de yararlı olabilir.

Merkezde LGBTİ+'lara özgü programlar geliştirmek henüz mümkün değilse, LGBTİ+ topluluk ile çalışmaya açık olduğunu göstermenin başka yolları da vardır.

LGBTİ+'lara Özgü Programlama Kontrol Listesi

- ❑ Mevcut programlamanın LGBTİ+'lar için değiştirilip değiştirilemeyeceğine karar verin. Örneğin, faydalanıcılara destek sağlamak adına merkeze gönüllü avukatlar veya finans danışmanları getirirken, bu uzmanların kapsayıcı bir dil kullandıklarından ve eşcinsel çiftler için farklı vergi uygulamaları gibi yasal eşitsizliklerden kaynaklanan belirli konular hakkında veya trans ameliyatlarının vergiden düşülebilir olduğu son federal uygulamalar hakkında bilgi sağlayabildiklerinden emin olunmalıdır.
- ❑ Merkezdeki toplantı salonu LGBTİ+ topluluğu içindeki çeşitli grupların toplanabilmeleri ve etkinlik düzenleyebilmeleri için, istendiğinde kullanılabilir hale getirilmelidir. Bu, merkezin, LGBTİ+ topluluğu içinde yeni ortaklıklar geliştirmesine yardımcı olabilir.
- ❑ Yerel LGBTİ+ gruplarıyla beraber, LGBTİ+ etkinlik veya programlarına ortak sponsorluk sağlanmalıdır.
- ❑ LGBTİ+ topluluk merkezi etkinlik/programlarında konuşmacı olarak gönüllü katkı sağlanmalıdır

❑ LGBTİ+ faydalanıcılar için gruplar oluşturulmalıdır. Örnekler arasında şunlar yer alır:

- Yaşlı LGBTİ+'lar ve daha genç LGBTİ+'lar arasında kuşaklar arası iletişim grubu. Zorbalık, yalnızlık ve izolasyon gibi genç LGBTİ+'ların karşılaştığı toplumsal sorunların çoğu, yaşlı LGBTİ+'ların da karşılaştığı sorunlardır ve yaşlı faydalanıcılar genç LGBTİ+'lara destek sağlama fırsatını memnuniyetle karşılayabilir.
- Diğerlerinin yanı sıra, LGBTİ+ yas grubu, "Geç Açılma" grubu, LGBTİ+ bakım sağlayıcılar grubu veya Yaşlı Lezbiyenler veya Geyler veya Translar iletişim grubu gibi LGBTİ+'lara özgü destek grupları.

Merkezinizde hangi programların yararlı olabileceğinden emin değilseniz, beklenti veya ihtiyaçları öğrenmek için faydalanıcılarla anket yapabilirsiniz. (Bkz. Verilerin Toplanması ile ilgili bölüm: Kapsayıcılık Devam Eden Bir Süreçtir)

“OAA ortaklarıyla çok yakın çalışıyoruz ve teknik destek rehberliği sağlıyoruz. Çalışanlarımız düzenli olarak LGBTİ+ sosyal yardım çalışmalarına katılım gösteriyor, örneğin Gay & Grey (SAGE Metro Portland) bünyesindeki Medicare Uzmanları LGBTİ+ hizmet faydalanıcılarının haklarını bilmesine destek oluyor ve ben de bizzat merkezlerde kalan yaşlı LGBTİ+’lar ve çalışanlara yönelik onların bakış açısından uzun vadeli bakım atölyesi düzenliyorum. I & A (Bilgi ve Destek) çalışanları haftalık ziyaretler gerçekleştiriyorlar ve bu, yaşlı hizmetleri sunan merkezlere bilgi edinmek için başvurmak konusunda kendilerini rahat hissetmeyen kişilerle güvene dayalı bir ilişki geliştirilmesine yardımcı oluyor. Akran desteği sağlayan bir dizi etkinlik ve savunuculuk faaliyeti düzenliyoruz. Son dönemde ise, başarıyla gerçekleştirdiğimiz (Metropolitan Topluluk Kilisesi içindeki) LGBTİ+ yemeklerinde tanışan lezbiyen bir çift evlendi.”

Paul Iarrobino

Program Uzmanı

Multnomah County Aging & Disability Services (Oregon)

LGBTİ+'lara Özgü Programlar Kontrol Listesi

- ❑ Merkezin web sitesinde ve etkinlik takviminde LGBTİ+'lara özgü program ve hizmetlerin duyurusu yapılmalıdır.
- ❑ Yerel LGBTİ+ topluluğun gazetesi veya LGBTİ+ topluluk merkezinin bülten listeleri aracılığıyla LGBTİ+'lara özgü merkez hizmetleri ve diğer çeşitli programlar tanıtılmalıdır.
- ❑ Yeni personel işe alınırken, LGBTİ+ gazetelerinde, dergilerinde, web sitelerinde ve forumlarında iş ilanları yayımlanmalıdır.

Halihazırda LGBTİ+'lara özgü ve çeşitli programlar sunuyorsanız, herkesin bunu bilmesini sağlayın!

"20.000 kişiye hizmet veren merkez haber bültenimiz ve ayrıca LGBTİ+ topluluğuna hizmet veren Wingspan Senior Forum ve E-News aracılığıyla bünyemizde, Yaşlı LGBTİ+ Bakımında uzman çalışanlarımızın olduğunu duyuruyoruz."

Sandy Davenport

Bakım Hizmetleri Uzmanı
Pima Council on Aging (Arizona)

BEDEN

UYUMLAMA/ TRANS VE TRANS+ KAPSAYICILIK ÖNEM ARZ EDER

Yaşlı Translar

Yaşlı translar, natrans akranlarına göre sağlıklı yaşlanma konusunda ek zorluklarla karşılaşabilir. Özellikle, yaşlı translar, kimlikleri veya cinsiyet ifadeleri üzerinden etiket ve mitlerle karşı karşıyadır. Örneğin, yaşlı transların birçoğu, hizmet sağlayıcılarının, genellikle kendi seçtikleri isimden başka bir isimle veya cinsiyet kimlikleriyle uyuşmayan bir kişi zamiriyle kendilerine hitap ettiğini bildirmektedir.

Tanım

“Trans” terimi, kişinin “atanmış cinsiyeti” (bazen “doğumda atanan cinsiyet” olarak adlandırılır) ile kişinin cinsiyet kimliği ve ifadesi arasındaki uyumsuzluğu tanımlamak için kullanılır. Örneğin, erkek fenotipi ile doğan translar, kişisel tarzları (giyim ve aksesuarlar) aracılığıyla, kendi isimlerini seçerek (örneğin Jack yerine Jane) ve insanlardan kendilerine seçtikleri kişi zamiriyle (örneğin İngilizce’de he/him yerine she/her olarak) seslenmelerini isteyerek cinsiyetlerini ifade etmeyi seçebilirler.

Translar, bedensel özelliklerini cinsiyet kimlikleriyle uyumlu hale getirmek için hormon veya ameliyat gibi tıbbi müdahalelere baş vurabilir veya vurmazabilir. Bazı translar yasal yollarla adlarını ve ilgili belgelerini (örneğin sigorta belgeleri, Sosyal Güvenlik kartı ve ehliyet) değiştirebilirler. Bir kişinin cinsiyet kimliğine her koşulda saygı gösterilmeli ve kişinin tıbbi müdahale ve/veya yasal isim değişikliğine gidip gitmediğine bakılmamalıdır. Kişinin bu tür yöntemlere başvuruda bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, bir kişinin cinsiyet kimliği her koşulda onurlandırılmalıdır.

Translar, natrans lezbiyen, gey ve biseksüel akranlarına kıyasla daha yüksek düzeyde ayrımcılığa ve şiddete maruz kaldıkları için, gizlilik, açılma ve mahremiyet süreçleri önem arz eder. Birçok trans bedenlerinin, geçmişlerinin veya cinsiyetle ilgili diğer bilgilerinin çok kişisel ve özel olduğunu düşünür ve bu nedenle bazı soruları ofansif ve saldırgan bulmaktadır.

Faydalanıcılara cinsiyet kimliğini sormadan önce, çalışanlar bu veriyi nasıl kullanmayı planladıkları üzerine dikkatlice düşünmelidir.

Çalışanlar daha sonra faydalanıcıya bu bilgiyi nasıl kullanmayı düşündüklerini açıklamalıdır- bu da, faydalanıcının açılma ve açık olma isteğini artıracak bir uygulama teşkil edebilir. Translara dair en iyi uygulama örnekleri bu bölümde yer almaktadır.

Trans Kapsayıcılık İçin Kontrol Listesi

- ❑ Çalışanlar, hizmet faydalanıcısı olan translar etrafta olmasa bile, onlardan bahsederken her zaman transların seçtiği kişi zamirini kullanmalıdır.
- ❑ Hizmetlerin (ortak odalar dahil) cinsiyete göre ayrıldığı durumlarda, hizmetlerin dağılımı faydalanıcıların atanmış cinsiyetlerine göre değil, cinsiyet kimliklerine göre yapılmalıdır.
- ❑ Çalışanlar ilaç tedavisi uyguluyor veya reçete yazıyorsa, hizmet faydalanıcısının hormon ilaçları alıp almadığı da dahil olmak üzere aldığı çeşitli ilaçlara dair bilgi edinilmesi gerekir. Bu, belirli bir tıbbi tedaviyi sekteye uğratacak hiçbir koşul veya faktörün oluşmamasını sağlayacaktır. İlaç tedavisi sunulmuyorsa, kişinin hormon kullanıp kullanmadığı bilgisini almaya da gerek olmayacaktır.
- ❑ Çalışanlar, mamografi veya pap smear testi gibi cinsiyetle bağlantılı belirli önleyici hizmetlerin uygulanmasından veya düzenlenmesinden sorumluysa, transların tıbbi operasyon geçmişlerini bilmeleri gerekebilir, bu da kişinin bedenine uygun hizmeti almasını sağlar. Çalışanlar bu tür tıbbi bakımdan sorumlu değilse, transların tıbbi operasyon geçmişlerinin bilinmesine gerek yoktur.
- ❑ Banyo yaptırma veya diğer kişisel bakımla ilgili hizmetlerin söz konusu olduğu durumlarda, tüm çalışanlar, bedenleri cinsiyet ifadelerinden veya cinsiyet kimliklerinden farklı olan kişiler de dahil olmak üzere, tüm hizmet faydalanıcılarına profesyonel bakım sağlama konusunda eğitim almış olmalıdır.
- ❑ Sağlık sigortası ve faturalandırma sürecinde, faydalanıcının farklı bir isim ve/ veya cinsiyet kategorisi üzerinden sigortalı olup olmadığının bilinmesi gerekebilir. "Gerçek adın ne?" diye sormak böyle durumlarda asla uygun değildir. Bunun yerine, böyle verilere ihtiyaç duyulduğunda, kişiye "Sigorta belgenizin bir kopyasını alabilir miyim?" diye sorulmalı ve belgeler üzerindeki ismin faturalama amacıyla kullanılması konusunda onaylarını almak adına ek bir soru daha sorulmalıdır.
- ❑ Çalışanların, faydalanıcıların diğer sağlık çalışanları ile randevularını ayarladığı durumlarda, hizmet faydalanıcısı olan transların hangi kişisel bilgilerinin paylaşılması konusunda onayları olduğu sorulmalıdır. Kişilerin yönlendirildiği uzmanların kişilerin trans olduğu konusunda "uyarılmasına" gerek yoktur, bu bilgi, uygun tedavi sağlanması için gerekli değildir. Ayrıca, bunun faydalanıcının izni olmadan paylaşılması gizlilik ihlalidir ve HIPAA düzenlemelerini ihlal eder.
- ❑ Çalışanlar, trans ve trans+'ların, tıpkı diğer herkes gibi, kendilerine uyan istedikleri tuvaleti kullanmakta özgür olduğunu bilmelidir.
- ❑ Çalışanlar, kişilere, kişilerin seçtikleri isimle hitap etmek ve haklarında dedikodu yapmamak gibi uygun davranışları şiar edinmelidir. Bu, diğer çalışanlar ve hizmet faydalanıcıları için de yaklaşımı şekillendiren bir unsurdur.

KALICI BİR DEĞİŞİM HEPİMİZDEN BAŞLAR

Ayrımcılık Karşıtı Politikalar ve İnsan Kaynakları

Bir merkezin her katmanında görev alan tüm çalışanları, merkez kültürünün, misyonunun ve vizyonunun yaşlı LGBTİ+'lar ve tüm çeşitliliğiyle diğer yaşlılar için kapsayıcı ve kucaklayıcı olmasını sağlamada bir rol oynamalıdır. Ayrıca, merkezin farklı bölümlerinden çalışanlar, mevcut politikaların LGBTİ+ dostu olup olmadığını görmek için birlikte çalışmalı ve eğer değilse, bu topluluğu özel olarak kapsayacak yöntemleri belirlemelidir.

Merkezler, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, ırk, etnik köken, engellilik durumu ve benzeri durumlarına bakılmaksızın, tüm hizmet faydalanıcıları için kucaklayıcı ve kapsayıcı olma taahhüdü hakkında mevcut personele sürekli eğitim sağlayarak, çeşitliliğe olan bağlılıklarını güçlendirmelidir. Yeni çalışanlara, oryantasyon sırasında merkezin LGBTİ+ kapsayıcılığına olan bağlılığı ve bu politikaların güçlendirilmesinin önemi anlatılmalıdır. Personele, gönüllülere ve diğer faydalanıcılara, merkezde inanç özgürlüklerinin tanındığı, ancak ayrımcı dil veya homofobik, transfobik veya bifobik davranışların hiçbir surette hoş görülmeceği hatırlatılmalıdır. Hizmet sürecine dahil olan her kişi önyargılarıyla nasıl başa çıkılacağı konusunda eğitilmelidir. **Güvenli alanın yalnızca yöneticilerden değil, tüm personel ve gönüllülerden başladığı unutulmamalıdır.**

Merkezlerde ayrıca, bünyelerindeki LGBTİ+ çalışanların ihtiyaç ve korunmaları hakkında eğitimler ve seminerler düzenlemelidir. Personele, LGBTİ+ faydalanıcıları koruyan aynı ayrımcılık karşıtı politikaların LGBTİ+ çalışanları da kapsaması gerektiği hatırlatılmalıdır.

LGBTİ+ personelin işe alınması için İPUÇLARI:

- Merkez temsilcilerinin, gerontoloji veya yaşlılık çalışmaları konusunda deneyimli olan uzmanların işe alım süreçleri için (varsa) LGBTİ+ kariyer fuarlarına katılmaları sağlanmalıdır.
- LGBTİ+ yayınlarına ilanlar vererek ve bölgedeki LGBTİ+ örgütleriyle sosyal yardım çalışmaları düzenleyerek, işe alınacak personele ulaşılmalıdır.

"Bölgedeki vasıflı destek personeline yönelik, LGBTİ+ yaşlılığına dair sorunlar hakkında eğitimler ve hizmet içi faaliyetler düzenlemek için, SAGE Metro St. Louis ile ortaklık kurduk. Bugüne kadar kaynak, teknik yardım ve hizmet içi eğitim sunan 20 merkezle görüştük."

Marilyn McCormick

Bölge Koordinatörü

Long Term Care Ombudsman Program (Missouri)

“Sosyal Hizmetler Bakanlığı gibi büyük kamu hizmeti kurumlarına ve bakım merkezlerindeki doğrudan bakımdan sorumlu çalışanlara, LGBTİ+ yaşlılığının getirdiği sorunlar hakkında topluluk eğitimi verdik ve dokuz yerel bölge için büyük çaplı topluluk eğitimlerine ev sahipliği yaptık.”

Debi L. Lee

Yaşlı Hakları Koordinatörü

Centralina Area Agency on Aging (North Carolina)

Politika/Prosedürler için Kontrol Listesi

- Ziyaret politikaları gözden geçirilmeli, faydalanıcının partneri, sevgilisi, medeni/kayıtlı birlikteliği, beraber bir hayatı paylaştığı kişi veya arkadaşı gibi belirlediği ziyaretçileri kabul etme hakkı, politikalarca güvence altına alınmalıdır. Ziyaretçi kabul etme politikaları hem eşcinsel çiftler hem de cisheteroseksüel çiftler için aynı olmalıdır.
- “Aile” konusunda politikalar ve tanımlar gözden geçirilmeli ve faydalanıcıların “seçilmiş ailesi” (arkadaşları, partnerleri ve yakını olarak gördüğü diğer kişiler) ve “atanmış ailesi” (kan bağı olan aile üyeleri) veya evlilik veya akrabalık bağlarıyla kurduğu tüm ilişkileri kapsamalıdır.
- Merkezdeki yaşlı LGBTİ+’lar ve diğer tüm çeşitlilikleriyle yaşlılara yönelik hizmetler ve bakımın sürekli olarak iyileştirmesini sağlamaktan sorumlu olacak en az bir kişi olmalıdır. Bu kişi ayrıca, LGBTİ+’lara yönelik bakımın iyileştirilmesi adına veri ve öneriler toplamak için, hizmet faydalanıcılarının arkadaşları, partnerleri ve aileleri arasında bağlantı görevi görebilir.
- Yaşlı LGBTİ+’lara ve ailelerine hizmet etme taahhüdünde bulunan veya olağanüstü çaba gösteren böyle bir çalışanın varlığı vurgulanmalı veya onurlandırılmalıdır. Bu çalışanların, LGBTİ+’larla çalışmaya aşina olmayan ve bu konuda tereddütleri olabilecek diğer çalışanlara örnek olarak mentorluk veya kılavuzluk etmesi sağlanmalıdır.
- Kurumun veya merkezin yönetim kurulu ile yönetim kademesinin, yaşlı LGBTİ+’ların diğer özelliklerinin yanı sıra ırk, etnik köken, cinsiyet ve sosyo-ekonomik statülerine göre çeşitliliklerinin dikkate alınarak kapsayıcılığı yansıtması sağlanmalıdır.
- Hizmet faydalanıcılarının ve personelin, diğer merkez sakinleri veya çalışanlar tarafından maruz kaldıkları önyargılı davranışları bildirebilmesi ve bu vakaların değerlendirilmeye alınması için sürekli izleme mekanizmaları oluşturulmalıdır. Bu mekanizmalar faydalanıcı ve personele sunulmalı ve ayrıca yoğun kullanılan ortak alanlarda yayınlanmalıdır.
- Bu konuda görevlendirilen bir personelin, tercihen İK departman yöneticisinin, şikayetleri hızlı bir şekilde değerlendirmesi ve vakanın kendisinin yanı sıra temelde yatan ayrımcılık veya saygısızlık itkisini ele alması için etkilenen tarafların her biri ile ayrı ve gizli şekilde konuşması elzemdir. Bir kişiyi diğer kişiyle karşı karşıya getirecek çatışmalı ortam veya durumlar yaratmaktan kaçınılmalıdır.

"Wingspan Senior Pride (LGBTİ+ topluluğuna hizmet sağlayan yerel merkezin gönüllü komitesi) tarafından düzenlenen aylık toplantılara katılıyoruz. Wingspan Senior Pride'ın talebi üzerine, merkezimiz hizmetlerinin topluluk üyelerince daha ulaşılabilir hale getirilmesi ve güvenli ve anlayış gözeten hizmetlerin sağlanması için, 7 Yaşlı LGBTİ+ Bakım Hizmeti Uzmanı belirledik. Bu uzmanların yaşlı LGBTİ+'lar konusunda kültürel yeterlilik kazanmaları için Rainbow Train eğitimi uygulandı. Aynı zamanda SAGA (S. AZ Gender Alliance) üyesi olan Wingspan personeli tarafından, 50 kişilik merkez kadromuza yaşlı LGBTİ+'ların sorunları konusunda hizmet içi kültürel yeterlilik eğitimi verildi. Çalışanlarımız daha sonra, Wingspan Elder Open House tarafından düzenlenen ve büyük katılım gösterilen panele konuşmacı olarak katıldı."

Sandy Davenport

Bakım Hizmeti Uzmanı

Pima Council on Aging (Arizona)

Kültürel Yeterlilik Eğitimi

Tüm personele yaşlı LGBTİ+'ların ihtiyaçlarının tespiti ve ele alınması konusunda eğitim vermek, bir merkezi kapsayıcı hale getirmekte önem arz eder. Çalışanlar, yaşlı LGBTİ+'lar ve kesişimsel ırk, etnik köken ve kültürel kimlikler hakkında bilgi ve becerilerini geliştirecek ve güvenilir eğitmenlerce sağlanacak eğitim programlarına katılmalıdır. Kültürel yeterlilik eğitimleri, her merkezde tüm hizmet içi eğitim programlarının zorunlu bir bileşeni olmalıdır.

Çalışanlar için eğitim seçenekleri değerlendirilirken, eğitimlerin, merkezin çeşitlilik taahhüdü konusunda her bir çalışanın oynadığı rol ve edinilecek bilgileri yansıttığından ve bunları derinlikle ele aldığından emin olunmalıdır. Örneğin, doğrudan hizmet sağlayan bir çalışanın, yaşlanan HIV pozitif lezbiyenlerin ihtiyaçları konusunda ek eğitime ihtiyacı olabilirken, hizmet faydalanıcılarıyla nadiren doğrudan çalışan İK asistanlarının bundan farklı olarak, LGBTİ+ çalışanların hak ve özgürlükleri hakkında en iyi uygulama yöntemi sağlayacak bir el kitabının hazırlanması konusunda ek eğitime ihtiyacı olabilir.

LGBTİ+'ların yaşlılık sürecine dair çok sayıda sunum ve kültürel yeterlilik eğitimi mevcuttur. Merkezlerde, merkezlere en uygun olacak eğitim programını seçmek için mevcut seçenekler incelikte değerlendirmelidir.

“Mezun olmanın önkoşulu olarak tüm sosyal hizmet öğrencilerinin LGBTİ+ eğitimlerine katılmasını şart koşan yerel bir okulla yakın bir şekilde çalıştık. Bu öğrencilerinin çoğu bizde gönüllü çalışmalar yaptı. Yaşlı LGBTİ+'ları etkileyen temel sorunları anlamalarına yardımcı olmak adına hizmet sağlayıcılara ve ilgili öğrencilere düzenli eğitimler veriyoruz.”

Paul Iarrobino

Program Uzmanı

Multnomah County Aging & Disability Services (Oregon)

National Resource Center on LGBT Aging her bölümden personeli için kapsamlı kültürel yeterlilik eğitimleri sunmaktadır. Daha fazla bilgi için, bkz. lgbtagingcenter.org.

KAPSAYICILIK DEVAM EDEN BİR SÜREÇTİR

Geribildirimler ve Verilerin Toplanması Yoluyla Merkezlerin Güçlü Yönlerinin Değerlendirilmesi

Merkezler, hizmet faydalanıcısı LGBTİ+'ların ihtiyaçlarına etkili bir şekilde yanıt verip veremediklerini sürekli olarak gözden geçirmeli ve değerlendirmelidir. Merkezler ve çalışanlar, bu bilgileri toplamak için, tüm personeli ve faydalanıcıları anketlere ve diğer geri bildirim süreçlerine dahil edecek bir sistem kurmalıdır. Esasen, hizmet faydalanıcısı LGBTİ+'lardan toplanan veriler oldukça yararlıdır çünkü, hizmetlerin ve programlamanın ihtiyaca göre uyarlanabilmesi için, anında somut yollar getirebilecek en uygun verilerdir.

Değerlendirme-Kontrol Listesi

- Merkezin ne kadar iyi durumda olduğu hakkında merkezdeki LGBTİ+'ların fikri sorulmalıdır.
- Yaşlı LGBTİ+'larla etkili bir şekilde iletişim kurmak için sunabilecekleri önerileri öğrenmek adına, yaşlı LGBTİ+'larla çalışma konusunda deneyimli LGBTİ+'larla konuşulmalıdır.
- Merkezin yaşlı LGBTİ+'lara ve tüm çeşitliliğiyle diğer yaşlılara sundukları hizmet konusunda içerden ve sürekli geri bildirim sağlayabilecek çalışanlar ve hizmet faydalanıcısı grubu oluşturulmalıdır.
- Merkezdeki ihtiyaçlar, ilgi alanları ve deneyimlerle ilgili verileri toplamak için gayri resmi veya resmi anketler veya online veya basılı formlar oluşturulmalı ve dağıtılmalıdır.
- Merkez çalışanlarının yaşlı LGBTİ+'lara hizmet sağlamaya ne kadar hazır olduklarını ve tüm çeşitliliğiyle yaşlı LGBTİ+'larla çalışmak için ihtiyaç duydukları kaynak türlerini anlamak için, çalışan anketleri oluşturulup dağıtılmalıdır.
- Merkezdeki hizmetlerinin etkinliği hakkında hizmet faydalanıcılarının aileleri veya diğer destek ağlarının görüşleri sorulmalıdır.

Ortak Komisyonun bu konuda yararlı bir kılavuzu (*Advancing Effective Communication, Cultural Competence, and Patient- and Family-Centered Care for the Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender (LGBT) Community*) bulunmaktadır. Daha fazla bilgi için bkz. lgbtagingcenter.org

Ek olarak, hizmet faydalanıcısı LGBTİ+'lar için programlar ve hizmetler geliştirmek için sağlık sorunlarını ve diğer ihtiyaçlarını tanımlayan ulusal çapta ve eyalet düzeyinde yapılan araştırmaya başvurarak, merkezinizin LGBTİ+ kapsayıcılık politikalarını değerlendirebilirsiniz. Bu, merkezinizdeki mevcut tıbbi eşitsizlikler veya ihtiyaçlar hakkında daha iyi bir fikir verebilir ve hangi alanlara veya yaşlanmanın getirdiği hangi sorunlara odaklanmanız gerektiğini anlamınıza yardımcı olabilir. En güncel araştırma bilgileri için bkz. www.lgbtagingcenter.org

“Merkezde, politikaları ve uygulama prosedürlerini birçok düzeyde değerlendiriyoruz. Yaşlı LGBTİ+’lar da dahil olmak üzere tüm hizmet faydalanıcıların ihtiyaçlarını karşılamak her zaman birinci önceliğimiz olmuştur”.

Sandie Taylor

Stratejik Planlama

Riverside County Office on Aging (California)

SONUÇ

Bu kılavuz, yaşlılık çalışan kurumlara ve uzmanlara, yaşlı LGBTİ+'ların yaşamlarının iyileştirilmesi adına ilham vermeyi, bilgi ve fikirler sunmayı amaçlamaktadır. Bilgili ve kültürel yeterliliğe sahip yaşlı hizmetleri sağlayıcıları, herkesin haysiyetli şekilde saygı gördüğü bir yaşlanma süreci geçirmelerine yardımcı olabilir. Merkezlerde, çalışanların LGBTİ+'lar ve diğer çeşitli toplulukların kapsanması ile ilgili endişelerini gidermek için sürekli toplantılar yapılmalıdır. Tüm çalışanlar, bütüncül olarak kapsayıcı bir merkez oluşturulmasına açık olmayabilir.

Bu isteksizlikleri ise, faydalanıcı merkezli bakımın ve bütün faydalanıcılara saygı gösterilmesi gerektiğinin önemini altını çizen, sürekli bir diyalog sürecine evrilmeli ve giderilmelidir. Bu kılavuzun, merkeziniz genelinde LGBTİ+ topluluğu dahil olmak üzere tüm çeşitliliğiyle tüm gruplar için kucaklayıcı ve kapsayıcı hizmetler geliştirmenize yardımcı olmasını umuyoruz. Daha fazla bilgi için ve devam eden çalışmalarla ilgili destek almak için, lütfen

www.lgbtagingcenter.org adresini ziyaret edin.

KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ**

Edinilmiş Bağışıklık Yetmezliği Sendromu (AIDS)

İnsan Bağışıklık Yetmezliği Virüsünden (HIV) kaynaklanan ve kişilerin beyaz kan hücrelerine saldırarak bağışıklık yetersizliğinin yol açtığı başka enfeksiyonların görüldüğü, kişinin hastalık ve hastalıklarla savaşmasının zor olduğu evredir.

Destekçi (Ally)

Adaletsizlikle karşı karşıya gelen dezavantajlı gruplar adına sosyal değişim için çalışan kişilerdir. Destekçi, bu grubun bir üyesi değildir, ancak grup adına eşitlik için mücadele eder ve savaşır, örneğin LGBTİ+ haklarını destekleyen heteroseksüeller.

Biseksüel, Bi*

Fiziksel/duygusal ve/veya cinsel olarak birden fazla cinsiyete çekim duyan kişilerdir. "Biseksüellik" birden fazla cinsiyetle eşit oranda cinsellik yaşanmasını gerektirmez. Kendilerini "biseksüel" olarak tanımlayan bazı kişiler hiçbir cinsel deneyim yaşamamış da olabilirler.

Açılmamış, Açık Olmayan (Closeted, In the Closet, Stealth*)

CYCK bilgisini başkalarıyla paylaşmayan veya yalnızca birkaç "güvendiği" kişiyle paylaşan LGBTİ+'ları tanımlar.

Açılma (Coming Out*)

Kişinin cinsel yönelim veya cinsiyet kimliğini başkalarıyla paylaşmasını da içerebilen, yaşam boyu devam eden kendini kabul etme sürecidir. Kişinin ne kadar "açık" olduğu, bulunduğu ortama, birlikte oldukları kişilere ve yaşam evresine göre değişebilir. Açılma süreci her kişi için benzersizdir ve kişilerin kendi seçimidir. Yaşlı LGBTİ+'lar genellikle cinsel yönelimlerini veya cinsiyet kimliklerini, kötü muamele görme korkusuyla sağlık hizmeti ve sosyal hizmet sağlayıcılarına söylemezler ("açılmazlar").

Ayrımcılık (Discrimination*)

Grup kimliğine dayalı olarak bir kişi veya grup lehine veya aleyhine haksız ve eşit olmayan muamelelerdir; örneğin, Afrikalı Amerikalı, kadın, Arap, genç veya LGBTİ+'lar. Ayrımcılık, kişi ve kişilere yönelik fiili davranışlardır.

Dayk (Dyke)

Lezbiyenler için kullanılan argo bir sözcüktür. Maskülen veya buç lezbiyenlere dönük geçmişten günümüze bir hakaret olarak kullanılmaktadır. Aynı zamanda, maskülenliğini sahiplenen bazı kişilerce güçlendirici bir kavram olarak dönüştürülmüştür.

İbne (Faggot/Fag)

Gey erkekleri tanımlamak için kullanılan ofansif ve olumsuz bir argo terimdir.

Seçilmiş Aile (Family of Choice)

Genellikle LGBTİ+'lar, göçmenler ve etnik azınlıklar tarafından oluşturulan ve birlikte bir hayatı paylaştıkları partnerler, yakın arkadaşlar ve aralarında kan bağı olmayan veya yasal olarak tanınmayan sosyal ve bakım desteği sunan diğer sevilen kişileri içeren çeşitli aile yapılarıdır.

Eşcinsel/Gey (Gay*)

Aynı cinsiyetten insanlara karşı fiziksel, romantik ve/veya duygusal çekim duyan, tüm eşcinselleri (geyleri) kapsamakla birlikte, genellikle eşcinsel erkekleri tanımlayan terimdir. Pek çok eşcinsel, olumsuz çağrışımları nedeniyle "homoseksüel" yerine bu terimi tercih eder. Lezbiyen, gey kadınlar için tercih edilen bir terim olabilir. Daha genç erkekler "kuir" terimini kullanabilse de, bu terim yaşlılarca hakaret kabul edilebilir.

Toplumsal Cinsiyet (Gender)

Kişinin erkek, kadın veya başka bir cinsiyet tahayyülüne atıfta bulunur. Kişi, cinsiyetini erkek ve kadın ile ilişkili kültürel olarak tanımlanmış normlar aracılığıyla ifade etmeyi seçebilir; bu, kişinin cinsiyet kimliği veya atanmış cinsiyetiyle uyumlu olabilir veya olmayabilir.

Cinsiyet İfadesi (Gender Expression*)

Kişinin kendi cinsiyet kimliğini ve/veya kendisini, dışarıya özgün şekilde, giyim tarzı, yürüyüş biçimi, saç modeli, konuşma biçimi vb. ile, ifade etmesidir. Genellikle translar cinsiyet ifadelerini atanmış cinsiyetleri yerine, cinsiyet kimlikleriyle uyumlandırmaya çalışır.

Cinsiyet Kimliği (Gender Identity*)

Cinsiyete dair içsel benlik algısıdır (erkek, kadın, her ikisi ya da hiçbiri). Translarda, atanmış cinsiyet ile cinsiyet kimliği uyuzmaz. Cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim aynı şey değildir. Translar heteroseksüel, lezbiyen, gey veya biseksüel olabilir. Örneğin, kadınlardan etkilenen trans kadınlar kendilerini lezbiyen olarak tanımlayabilirler.

Cinsiyet Rolü (Gender Role)

Kişinin kadın veya erkek atanmış cinsiyetine bağlı olarak nasıl giyinmesi, durması, konuşması ve davranması gerektiğine dair toplumsal veya etnik / kültürel beklentilerdir.

Cinsiyet Algısı (Gender Perception)

Kişilerin cinsiyetinin dışardan nasıl tanımlandığını anlatır.

Açık olmamak (Going Stealth)

Transların, atanmış cinsiyet geçmişini kimsenin bilmediği şekilde veya geçmişinden kimselere bahsetmeden farklı cinsiyette hayatlarını yaşamalarıdır.

Heteroseksüel (Heterosexual*)

Birincil fiziksel, romantik ve/veya duygusal çekimi aynı cinsten olmayan kişilere yönelik olan insanları tanımlamak için kullanılır; düzcinsel olarak da bilinir.

Heteroseksizm (Heterosexism*)

Heteroseksüelliğin yegane "doğal" cinsel yönelim olduğuna, doğası gereği LGBTİ+ cinselliği dahil olmak üzere diğer cinsellik türlerinden daha sağlıklı veya üstün olduğuna inanan kişilerin sergilediği olumsuz tutumları, önyargıları ve ayrımcılığı ifade eden terimdir.

Homofobi / Transfobi / Bifobi (Homophobia/Transphobia/Biphobia*)

Homofobi, lezbiyenler ve geylere karşı olumsuz tutumları ifade eder. Bifobi, biseksüellere karşı olumsuz tutumları ifade eder. Transfobi, translara karşı olumsuz tutumları ifade eder. Bu fobiler, lezbiyen, gey, biseksüel ve translara karşı önyargı, nefret, antipati ve kaçınma ideolojisini yansıtır.

Homoseksüel (Homosexual)

Artık gey veya lezbiyenleri tanımlamak için kullanılmayan, modası geçmiş klinik, tıbbi bir terimdir. Hastalık sınıflandırması olarak daha önceki kullanımdan dolayı olumsuz çağrışım sebebiyle kullanılmamaktadır.

Hormon Terapisi (Hormone Therapy)

Kişinin cinsiyet kimliğiyle uyumlu özelliklere ulaşması için hormon kullanmasıdır.

Kimlik veya Kimlik Tanımlaması (Identity/Self Identify)

Kişilerin iç benlik algısını ifade ederken kendilerini tanımlamalarıdır. Bu, fiziksel özelliklerinden veya başkalarının onları nasıl algıladığından farklı olabilir.

Lezbiyen (Lesbian*)

Birincil fiziksel, romantik ve/veya duygusal çekimi diğer kadınlara olan kadınlardır. Bazı lezbiyenler kendilerini gey veya eşcinsel kadın olarak tanımlamayı tercih edebilir. Birçok lezbiyen "homoseksüel" terimini aşağılayıcı bulmaktadır. Daha genç lezbiyenler "dayk" veya "kuir" terimlerini kullanabilse de, bu terim yaşlılarca ofansif algılanabilir.

LGBT/GLBT*

Lezbiyen, gey, biseksüel ve translar için kullanılan kısaltmadır. LGBT ve/veya GLBT birbirinin yerine kullanılabilir.

Yaşlı LGBTİ+'lar (LGBT Older Adults)

Mevcut standart emeklilik yaşı veya daha üstünü tanımlayan 65+ Yaşlı LGBTİ+'lar için tercih edilen terimdir Yaşlı LGBTİ+'ları tanımlamak için İngilizce'de (çoğu kişinin kişisel olarak kendini tanımlamadığı terimler olan) older adults", "old," "senior," "elderly" or "aging" gibi terimler kullanılabilir Türkçe'de bağlama bağlı olarak "yaşlı LGBTİ+'lar" veya "LGBTİ+' yaşlılar" olarak her iki kullanım da yaygındır.

Yaşam tarzı (Lifestyle*)

Lezbiyen, gey, biseksüel ve transları ifade etmek için kullanılan bir terim olmakla beraber, genellikle LGBTİ+'larca hakaret olarak kabul edilir. Tek bir "yaşam tarzı" olmadığı gibi, lezbiyen, gey, biseksüel veya trans yaşam tarzı diye bir şey yoktur.

Azınlık Stresi (Minority Stress)

Damgalanmanın fiziksel ve ruhsal sağlığa zararlı etkilerini ve/veya düşmanca ve stresli bir ortam yaratan önyargı ve ayrımcılıkları ifade eder.

Açık Eşcinsel (Openly Gay*)

Kişisel, kamusal ve/veya iş hayatında kendini açıkça lezbiyen veya gey olarak tanımlayan kişileri tanımlar. Açık lezbiyen, açık biseksüel ve açık trans gibi terimler de kullanılmaktadır. Bazen "açık" olarak da anılır, örneğin "aileme açığım" gibi. Açık eşcinseller, açılmadan önce genellikle her yeni ortamda ortamın güvenli olup olmadığını değerlendirir.

İfşalamak (Outing*)

Kişinin cinsel yönelimi veya cinsiyet kimliğinin onayı olmadan başka insanlara alenen (bazen söylenti ve/veya spekülasyona dayalı olarak) ifşa edilmesi eylemidir. LGBTİ+' topluluğunun büyük bir kısmı tarafından uygunsuz bulunan bir eylem olup "ifşalanmış" kişilere sosyal, kişisel ve/veya mesleki açıdan çok zarar verebilir.

Partner

Uzun yıllara dayalı bir ilişkideki çiftlerden birini tanımlamanın, ayrımcı olmayan ve cinsiyet gözetmeyen biçimidir.

Kuir (Queer*)

Tarihsel açıdan olumsuz bir terim olmakla beraber, şu anda bazı LGBTİ+'lar - şemsiye bir terim olarak çoğu genç kişiler - tarafından kendilerini tanımlamakta kullanılmaktadır. Bununla birlikte, bu terim LGBTİ+' topluluğu içinde bile evrensel olarak kabul görmemiş ve bu şekilde kendini tanımlayan birine atıfta bulunmadıkça kullanımından kaçınılmalıdır.

Kendini Sorgulayan (Questioning*)

Cinsel yöneliminden veya cinsiyet kimliğinden emin olmayan kişileri tanımlar.

Same-Gender Loving (SGL)*

Türkçe'de karşılığı henüz yoktur. Erkeklerin ve kadınların kendileriyle aynı cinsiyetten kişilere karşı duyduğu çekime atıfta bulunan beyaz olmayan topluluklarda sıklıkla kullanılan kültürel bir terimdir. Bu terim, bazıları tarafından gey, lezbiyen veya biseksüel terimlerinden daha çok tercih edilebilir.

Beden Cinsi (Sex*)

Kişilerin bedenlerinin, anatomilerine (genital özellikleri veya üreme işlevleri) ve/veya biyolojik özelliklerine (kromozomlar ve/veya hormonlar) göre eril veya dişil olarak sınıflandırılmasıdır.

Atanmış Cinsiyet (Sex Assigned at Birth)

Doğumda bebeğin dış genital özelliklerine doktor tarafından atfedilen beden cinsi üzerinden inşa edilmiş varsayımlarla kişilere atanan cinsiyettir.

Beden/Cinsiyet Uyum Operasyonu (Sex Reassignment Surgery)

Kişinin cinsiyet kimliğiyle genital uyum sağlama amacıyla geçirebileceği operasyonlardır.

Cinsel Yönelim (Sexual Orientation*)

Lezbiyen, gey, biseksüel ve heteroseksüel yönelimlere atıfta, aynı ve/veya birden fazla cinsiyete karşı birincil fiziksel, romantik ve/veya duygusal çekim duymaktır. Terimin doğru hali bu şekildedir ve gey veya lezbiyen olmanın bir tercih olduğu ve bu nedenle "iyileştirilebileceği" veya değiştirilebileceğini ima eden ofansif "cinsel tercih" terimi kullanılmamalıdır.

Trans (Transgender*)

Cinsiyet kimliği ve/veya cinsiyet ifadesi atanmış cinsiyetlerinden farklı olan kişiler için kullanılan şemsiye terimdir. Bu terim, transseksüel ve cdleri içerebilir ancak bunlarla sınırlı değildir. Trans kadın ve trans erkekler için sırasıyla İngilizce'de MTF ve FTM (Male to Female/ Female to Male) tanımları da görülebilir. Ancak, kişinin kendisini tanımladığı (transseksüel, trans, cross-dresser, trans erkek veya trans kadın gibi) terimlerin kullanılması önemlidir. Translar bedenlerini hormon kullanımıyla ve/veya operasyonla uyumlamaya karar verebilir veya vermeyebilir.

Uyum Süreci (Transition)

Kişinin atanmış cinsiyeti yerine, cinsiyet kimliğine uyumlanması sürecidir. Trans kadın, trans erkek ve intersekslerin uyum sürecini tanımlayabilir.

Transseksüel (Transsexual*)

Tıp ve psikoloji çevrelerinden kaynaklanan daha eski bir terimdir. Bazı translar bu terimi kendilerini tanımlamak için halen kullanmayı tercih ederken, birçok trans bu terim yerine trans terimini tercih etmektedir. Transtan farklı olarak, birçok trans kendini transseksüel olarak tanımlamadığından, şemsiye bir terim değildir. Kişinin hangi terimi tercih ettiğini sormak ise en iyisidir.

İki Ruhlu Kimlik (Two-Spirit*)

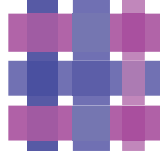
Terim, LGBTİ+'ları tanımlar ve kökeni, Amerikan Yerli halkları arasında cinsiyet, maneviyat ve cinselliğin çeşitliliğini kabul eden ve kutlayan geleneklere dayanır.

** Gay & Lesbian Alliance Against Defamation (GLAAD) Media Reference Guide, www.glaad.org baz alınarak uyarlanmıştır

** Bu kavramlar sözlüğünün içeriği, aşağıdaki ek kaynaklardan faydalanılarak geliştirilmiştir:

- From Isolation to Inclusion: Reaching and Serving Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender Seniors, Openhouse LGBT Cultural Humility Curriculum for Senior Service Providers; Openhouse, San Francisco, CA. www.openhouse-sf.org/resources/training.
- LGBT Aging Project, Boston, MA. www.lgbtagingproject.org
- LGBT Aging Health Issues, Cook-Daniels, FORGE Transgender Aging Network, Milwaukee, WI. www.forge-forward.org/aging.
- LGBT Aging: What Makes It Different? A Training Curriculum from the New York State Health & Human Services Network, SAGE, New York, NY. www.sageusa.org
- Improving the Quality of Services and Supports Offered to LGBT Older Adults, National Resource Center on LGBT Aging, New York, NY. www.lgbtagingcenter.org

**National
Resource
Center**

ON LGBT AGING

Bu yayının hiçbir bölümü SAGE ve National Resource Center on LGBT Aging (info@lgbtagingcenter.org) üzerinden yazılı izni alınmaksızın – elektronik (CD-Rom, Internet vb.) ve mekanik yöntemler, fotokopi ve kayıt işlemi veya herhangi bir başka bilgi depolama veya erişim sistemi kullanılarak – hiçbir şekilde ve hiçbir yolla çoğaltılamaz veya dağıtılamaz.

© Türkçe Baskı, 2021, Kırkından Sonra Lubunya İnisyatifi, 17 Mayıs Derneği

Bu Türkçe Baskı, SAGE ve National Resource Center on LGBT Aging'in izniyle, Kırkından Sonra Lubunya İnisyatifi tarafından Sivil Düşün Desteğiyle İngilizce orijinalinden Türkçe'ye çevrilmiş ve ücretsiz olarak dağıtılmak üzere hazırlanmış ve yayımlanmıştır. Çeviriden kaynaklanabilecek herhangi bir hatadan SAGE ve National Resource Center on LGBT Aging sorumlu tutulamaz.

Bu çeviri ve baskı Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla Kırkından Sonra Lubunya İnisyatifi'ne aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

**National Resource Center on LGBT Aging'e bağış
konusunda bkz. lgbtagingcenter.org/donate**

305 Seventh Avenue, 15th Floor
New York, NY 10001
212-741-2247
lgbtagingcenter.org
facebook.com/lgbtagingcenter

The National Resource Center on LGBT Aging; ABD Sağlık ve İnsani Hizmetler Bakanlığı, Yaşlılık İdaresi'yle işbirliği anlaşması kapsamında kısmen desteklenmektedir. Devlet sponsorluğunda projeler üstlenen hibe alanlar, bulgularını ve sonuçlarını özgürce ifade etmeye teşvik edilir. Ancak, bu içerikler federal hükümetin ve ABD Sağlık ve İnsani Hizmetler Bakanlığının görüşlerini yansıtmaz.